

OBSAH / CONTENTS

Ivana BOHÁČOVÁ – Petr SOMMER

Úvodem

XI

Introduction

XV

I.

STUDIUM KRAJINY A OSÍDLENÍ

THE LANDSCAPE AND SETTLEMENT RESEARCH

Lumír POLÁČEK

Z centra Velké Moravy na periferii přemyslovského státu. Vybrané otázky
vývoje mikulčické aglomerace v 9.–13. století

3

From the Centre of Great Moravia to the Periphery of the Přemyslid State.
Selected Questions of the Development of the Mikulčice Agglomeration
in the 9th–13th Centuries

Eike GRINGMUTH-DALLMER

Beobachtungen zum Verhältnis von Burg und Dorf im hohen Mittelalter 23

Knowledge of the Relation Between the Castle and the Village
in the High Middle Ages

Eva SVENSSON – Emma BENTZ

Rural Medieval Settlements in Sweden. The History of the Emergence
and Development of a Field of Research

35

Středověká venkovská sídla ve Švédsku. Historie vzniku a vývoje
vědního oboru

Jan van DOESBURG – Bert GROENEWOUDT

In Search of the Invisible Farm. Looking for Archaeological Evidence
of Late Medieval Rural Settlement in the Sandy Landscapes
of the Netherlands (1250–1650)

51

Pátrání po neviditelné usedlosti. Hledání archeologických dokladů
pozdně středověkého venkovského osídlení v písčných typech krajiny
v Nizozemsku (1250–1650)

Jiří DOLEŽEL

Proměna perspektivy: K dalším možnostem studia středověkého osídlení Dražanské vrchoviny 69

A Transformation of Perspective: On Other Possibilities for Medieval Settlement Research in the Dražany Highlands

Zdeněk MĚŘÍNSKÝ

K počátkům Brtnice. Konfrontace písemných a archeologických pramenů, analýza půdorysu obce a jejího stavebního vývoje 87

On the Beginnings of Brtnice. A Confrontation of Written and Archaeological Sources, an Analysis of the Layout of the Village and Its Construction Development

Eva ČERNÁ - Tomáš KLÍR

Osídlení Krušných hor v mladším středověku a raném novověku. Kontext a cíle interdisciplinárního výzkumu 105

The Settlement of the Ore Mountains in the Later Middle Ages and Early Modern Period. The Context and Objectives of Interdisciplinary Research

II.

KAŽDODENNÍ ŽIVOT A JEHO KULTURA EVERYDAY LIFE AND ITS CULTURE

Irina E. ZAYTSEVA

Non-Ferrous Metalworking in Rural Sites of Northern Russia in the 10th-13th Centuries 121

Zpracování neželezných kovů ve vesnických sídlištích severního Ruska v 10.-13. století

Věra ČULÍKOVÁ

Onion, Garlic and Chives in the Archaeological Finds Within the Territory of the Czech Republic 131

Cibule, česnek a pažitka v archeologických nálezech z území České republiky

Mark GARDINER

The Distribution and Adoption of the Byre-House (Longhouse) in Late Medieval Britain 145

Geografické rozšíření a přijetí dlouhého domu v pozdně středověké Británii

III. SVĚT KLÁŠTERŮ WORLD OF MONASTERIES

Marta MEYNARSKA-KALETYNOWA

Von ehemaligen rechtlichen Bräuchen im Lichte der Prozessmaterialien
des Prämonstratenserstiftes St. Vinzenz auf dem Elbing in Breslau
aus dem 14. Jh. 165

O dřívějších právních zvyklostech ve světle soudních materiálů ze 14. století
týkajících se premonstrátské kanonie sv. Vincence na Olšině ve Vratislavi

Libor JAN

Pražští johanité a doprava dřeva po Vltavě ve druhé polovině 14. století 177
The Knights Hospitaller in Prague and the Timber Transport on the Vltava
in the Second Half of the 14th Century

Tomáš EDEL - Josef MATIÁŠEK - Jana ŽEGKLITZOVÁ

Stavební vývoj českodubské johanitské komendy sv. Ducha
od 40. let 13. století do roku 1429 185

The Construction Development of St John's Commandery
of the Holy Spirit in Český Dub from the 1240s until 1429

IV. MĚSTO A JEHO PROSTOR THE TOWN AND ITS AREA

Paweł KONCZEWSKI - Czesław LASOTA - Jerzy PIEKALSKI

The Town Castle in Wrocław 201
Městský hrad ve Vratislavi

František KOLÁŘ - Michal ZEZULA

Infrastruktura veřejných prostranství a komunikací Opavy a dalších
měst moravskoslezského pomezí ve středověku a raném novověku
v kontextu střední Evropy 213

The Infrastructure of the Public Open Spaces and Streets of Opava
and Other Towns of the Moravian-Silesian Border in the Middle Ages
and Early Modern Period in the Context of Central Europe

V.
VLÁDCI A JEJICH SVĚT
RULERS AND THEIR WORLD

András PÁLÓCZI-HORVÁTH

- The Early Renaissance Garden of the Royal Palace at Visegrád.
The Results of Environmental Archaeological Research** 291
Raně renesanční zahrada královského paláce ve Stoličném Vyšehradě.
Výsledky environmentálně-archeologického výzkumu

Zdeněk DRAGOUN

- Olomoucký otazník** 315
An Olomouc Question Mark

Tomáš VELÍMSKÝ

- Vzestupy a pády bilinských hradských správců** 325
The Rises and Falls of the Custodians of Bílina Land and Castle

VI.
STÁT, SPOLEČNOST A PRÁVO
THE STATE, SOCIETY AND LAW

Martin WIHODA

- Lidé svatého Štěpána. Putování moravským venkovem knížecího věku** 367
St Stephen's People. A Journey in Rural Moravia in the Age of Dukes

Josef ŽEMLIČKA

- Heredes, hereditas, iure hereditario. K jednomu středověkému pojmu** 375
Heredes, hereditas, iure hereditario. To the One Medieval Term

Nada PROFANTOVÁ

- Strukturální společenská změna konce 8. a 1. poloviny 9. století** 385
The Structural Social Change at the End of the 8th Century
and in the First Half of the 9th Century

Martin NODL

- Zaniklý svět rukavic. Kosmas, Gall Anonym a knížecí gesta** 397
The Lost World of Gloves. Cosmas, Gallus Anonymous
and the Ducal Gestures

VII.
DALŠÍ CESTY K POZNÁNÍ STŘEDOVĚKÉ EVROPY
OTHER PATHS TO THE KNOWLEDGE OF MEDIEVAL EUROPE

František ŠMAHEL

- Zkročení lesa a krajiny v imaginaci pozdního středověku** 409
Subduing the Forest and Landscape in the Imagination
of the Late Middle Ages

Sławomir MOŹDZIOCH

- Oriens ex alto regnum Polonie visitavit? Christianisierung Polens
unter den ersten Piasten im Lichte archäologischer Quellen** 419
Oriens ex alto regnum Polonie visitavit? Christianization
of Poland under the First Piasts in Light of Archaeological Sources

Jindřich TOMAS

- Burgus. Užití termínu v českých zemích ve 12. a 13. století** 449
Burgus. The Use of the Term in the Czech Lands
in the 12th and 13th Centuries

Oldřich KOTYZA

- K počátkům vodních mlýnů v českých zemích aneb o existenci
vltavských jezů a hydraulických mlýnů v Praze 10. století.
Poznámky k břevnovskému aktu ze 14. ledna 993** 461
On the Origin of Watermills in the Czech Lands or on the Existence
of the Weirs on the Vltava and Hydraulic Mills in Prague
in the 10th Century. Notes on the Břevnov Act of 14 January 993

VIII.
PROMĚNY ČESKÉ ARCHEOLOGIE STŘEDOVĚKU
TRANSFORMATIONS OF CZECH MEDIEVAL ARCHAEOLOGY

Zdeněk SMETÁNKA

- Dva domy v Jiřské ulici a jeden v podhradí. Ze vzpomínek a rozpomínek
na proměny archeologie středověku** 503
Two Houses in Jiřská Street and One in the Suburbium. From the Memories
and Recollections of the Transformations of Medieval Archaeology

Bibliografie prací prof. PhDr. Jana Klápště, CSc. / Bibliography 523

Rejstřík / Index 537